

blev der fra de forskellige Partier givet Tilsagn om, at de vilde indskrænke denne Ændring af Grundloven til at omfatte Valgkredsordningen, Kredsenes og Folketingsmændenes Antal. Disse Løfter er der ingen, der har holdt, undtagen Socialdemokratiet. Da dette Forslag kom herop, blev der rejst Krav om Forholdstalsvalg, skønt der altsaa i Henhold til de Løfter, som var givne i Folketinget, kun skulde være Tale om Valgkredsenes Antal. Der skete endvidere dette, at der i Tinget blev stillet dette Spørgsmaal, som ogsaa nylig blev stillet, om de kongevalgtes Opløsning. At blande denne Sag ind her, kan være taktisk og politisk berettiget, da en Grundlovsændring jo har en Rigsdagsopløsning til Følge, men det var dog ogsaa en fremmed Ting, som blev bragt ind i Spørgsmaalet om en Grundlovsændring. Det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) talte før om „Møllestenspolitik“, men jeg maa maaske sige, at selv Regeringen medgav Forslaget en Møllesten, som næsten skulde tvinge det til Bunds. Ogsaa Regeringen indbragte noget fremmed, idet den indbragte Spørgsmaalet om Befolkningstætheden og Vælgertallet, som der ikke tidligere har staaet noget om i Grundloven, og som absolut ikke vil fremme Forslaget, men tværtimod vække Betænkelighed. Det er for saa vidt meget rigtigt, hvad det ærede Medlem udtalte, at tidligere Lovgivere ere gaaede ud fra den Forudsætning, at der skulde tages noget Hensyn til Befolkningens Tæthed og til Vælgerantallet, det kunde vel egentlig ikke godt være andet. Thi man kan ikke tænke sig Kredse, som var matematisk lige store, saa at der ikke var flere Vælgere i den ene end i den anden. Territoriale og mange andre Forhold kunne jo bevirke, at det er umuligt. Men et er, at man lempet sig efter Forholdene og søger at bringe Loven i saa god Udførelse som muligt og udfører den i saa nær Samklang med dens Bogstav som muligt, og en anden Ting er det at sætte denne Undtagelse ind i en Lov som et Paabud, og det er det, Regeringen gør, idet den søger at sætte ind i Grundloven noget, som ikke har staaet der før, nemlig et Paabud om, at der skal tages Hensyn til Befolkningstætheden og Vælgertallet. Det har ikke fremhjulpet dette Forslag. Ærede Medlemmer ville erindre, at der fra min Sidemands Side (C. C. Andersen), som først talte i denne Sag her, straks blev paapeget dette, at det var en Ulempe, og ærede Medlemmer ville kunne læse i Rigs-

dagstidenden, at det ikke er det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Matzen) alene, der har anket derover, men at der fra mange Sider er blevet anket over dette nye Paabud, som er kommet ind i Loven.

Saaledes kom altsaa denne Sag frem. Den kom frem med Løfter fra alle Sider om, at man vilde holde sig til det enkelte Spørgsmaal: Folketingsmændenes Antal. Men efterhaanden som den kom frem, viste det sig, at disse Løfter gik man udenom, og det gjorde alle, baade det ene og det andet Parti og særlig Regeringen; det eneste Parti, som blev staaende ved Forslaget, saaledes som det havde givet sit Ord og vilde holde det til det sidste, var Socialdemokratiet. Men den højtærede tidligere Konseilspræsident løste os fra dette Løfte ved sidste Behandling. Endskønt vor Argumentation gik i en noget anden Retning, stemte vi dog for Forslaget ene og alene af Hensyn til, at vi havde givet dette Løfte; og den daværende Konseilspræsident maatte erkende, at nu var vi løste fra dette Løfte. Det vilde jo være noget tinsoldatagtigt af os at blive staaende paa dette Standpunkt hele Tiden, naar alle de øvrige forlod det, særlig da det slet ikke er vort oprindelige Standpunkt. Vort oprindelige Standpunkt er Grundlovens Opfyldelse; det have vi krævet gennem hele denne Sags Behandling, og vi gik kun derfra, fordi den daværende Konseilspræsident mente, at her var en Vej, ad hvilken han troede, han kunde komme frem, og fordi Forholdene var saa fortvivlede, som de var, saaledes at denne Vej ikke burde lades uforsøgt. Den daværende Konseilspræsident løste os altsaa fra dette Løfte om vedblivende at støtte dette Forslag; og da jeg bebrejdede den daværende Konseilspræsident, at han, der stod i Spidsen for en Regering, som var kommen til Magten paa det Grundlag, at den havde staaet paa Grundlovens Grund, havde holdt Grundlovens Fane højt, nu sad Grundlovens klare Bud overhørig, fik jeg som Svar ikke een Gang, men gentagne Gange, et Løfte om, at der skulde blive forelagt Forslag til Grundlovsforandring paa dette Omraade i næste Samling; altsaa i forrige Samling. Dette er ikke sket; der kom intet Forslag frem, og der er heller intet Forslag kommet i Aar. Som vi alle vide, har den nuværende Konseilspræsident søgt at ordne denne Sag ad en noget anden Vej, ved en Ændring af Valgkredsloven. Men det er jo ogsaa strandet, skønt jeg tror, at hvis den højtærede Konseilspræsi-